

Pedra, vi i paisatge

NATURA URBANA. Fixem-nos en un dels màxims exponents de la construcció en terreny agrícol. Construir amb pedra seca és minimitzar recursos i maximitzar l'enginy del procés de construcció. A cada moment s'ha de triar la pedra precisa per donar plena fortalesa a l'estructura.

Posar una pedra a sobre l'altra, sense fer servir res que les enganxi, sense posar cap tipus d'argamassa. És una tècnica de construcció tradicional amb pedres que encaixin les unes amb les altres. Tècnica conformadora de paisatges únics. L'han usada arreu: Cuzco, Japó, Austràlia, Etiòpia i, evidentment, a la conca mediterrània, a Catalunya, al Bages.

Els recursos són fàcils de trobar. De vegades, roques calcàries, o gresos vermellosos, o pissarres llicorelles. La geologia de l'entorn condiciona moltíssim els tipus de materials. Al Bages, gresos i calcàries d'exfoliació fàcil, plana i uniforme. Pedres extretes del mateix vessant o del terra després d'haver-la despedregat. El resultat és un paisatge integrat i reflex de la geologia del territori.

Amb les pedres se'n fan marjades, feixes, sovint estretes i allargassades, i bancals. També murs, corrals, barraques, pous d'aigua, pous de glaç, tines, cisternes, abeuradors, forns de calç, masos, escales.. Multitud de construccions de mides, formes i colors impensables. Les més comunes, al Bages, són les feixes i les barraques. Les feixes deixen tot de grades seguint els pendents del sòl i un paisatge marginat per evitar l'erosió del terreny i la pèrdua dels conreus en vessants costeruts. Una autèntica arquitectura popular de necessitat. I les barraques són refugi i aixopluc de pastors i pagesos, i espai per guardar eines.

Feixes de pedra seca a Bufalvent

A la Catalunya central, estan lligades al desenvolupament de la vinya durant els segles XVIII i XIX. La vinya transforma el paisatge per produir vi i aiguardent. És vinya que creix en terres pobres. Artigar boscos per produir vi. El Bages esdevé el celler de la Catalunya del nord i de l'est. Però la fil·loxera, la mecanització agrícola, la industrialització i el despoblament hi posen fre. I comença un abandó progressiu de les terres de vinya i la vegetació crea un paisatge nou amagant les construccions de pedra seca.

El canvi de paisatges segueix amb l'interludi de la perversió immobiliària, recaptatòria i dilapidadora de territori. Els ajuntaments, incompetents a l'hora de gestionar bé, decideixen construir polígons industrials, ara obsolets, a tort i a dret. Malgrat tot, tornem a recuperar el paisatge de vinya intercalat amb altres secans i boscos i tornem a produir vi i anem destapant feixes i barraques, per aconseguir un paisatge més divers, un mosaic de petits paisatges.

En definitiva, els paisatges no són estàtics, són realitats vives amb fluxos de matèria i energia modificats pels humans. El paisatge no és només un qüestió estètica relacionada amb les bones sensacions o un espai on poder gaudir del nostre lleure. El paisatge és sempre el resultat de l'activitat humana sobre l'ecosistema preexistent. I l'ecosistema, al mateix temps, repercuteix sobre les activitats humanes per fer-les més o menys sostenibles, saludables o dignes. El paisatge és només un moment d'una llarga història de la qual som, ara, els principals protagonistes.

Normal
0

21

false
false
false

ES
X-NONE
X-NONE

Barraca de pedra seca al costat de la Sèquia.


```
/* Style Definitions */
table.MsoNormalTable
{mso-style-name:"Tabla normal";
mso-tstyle-rowband-size:0;
mso-tstyle-colband-size:0;
mso-style-noshow:yes;
mso-style-priority:99;
mso-style-qformat:yes;
mso-style-parent:"";
mso-padding-alt:0cm 5.4pt 0cm 5.4pt;
mso-para-margin:0cm;
mso-para-margin-bottom:.0001pt;
mso-pagination:widow-orphan;
font-size:11.0pt;
font-family:"Cambria","serif";
mso-ascii-font-family:Cambria;
mso-ascii-theme-font:minor-latin;
mso-fareast-font-family:"MS Mincho";
mso-fareast-theme-font:minor-fareast;
mso-hansi-font-family:Cambria;
mso-hansi-theme-font:minor-latin;
mso-bidi-font-family:"Times New Roman";
mso-bidi-theme-font:minor-bidi;}
```



```
/* Style Definitions */
table.MsoNormalTable
{mso-style-name:"Tabla normal";
mso-tstyle-rowband-size:0;
mso-tstyle-colband-size:0;
mso-style-noshow:yes;
mso-style-priority:99;
mso-style-qformat:yes;
mso-style-parent:"";
mso-padding-alt:0cm 5.4pt 0cm 5.4pt;
mso-para-margin:0cm;
mso-para-margin-bottom:.0001pt;
mso-pagination:widow-orphan;
font-size:11.0pt;
font-family:"Cambria", "serif";
mso-ascii-font-family:Cambria;
mso-ascii-theme-font:minor-latin;
mso-fareast-font-family:"MS Mincho";
mso-fareast-theme-font:minor-fareast;
mso-hansi-font-family:Cambria;
mso-hansi-theme-font:minor-latin;
mso-bidi-font-family:"Times New Roman";
mso-bidi-theme-font:minor-bidi;}
```